

Människovärde

FÖR VARJE MÄNNISKAS UNIKA OCH OKRÄNKBARA VÄRDE

NR 2/2026

Abort i grundlagen?

I DETTA NUMMER

Abort hör inte hemma i grundlagen!

SIDA 3

Unga människor med psykisk ohälsa beviljas dödshjälp

SIDA 6

Dömd sexförbrytare fick son via surrogatavtal

SIDA 7

En röst för livet och människovärdet

Människovärde bevakar och försvarar frågor som rör människovärdet. Föreningen har som ändamål att verka för en ökad respekt för människans unika och okränkbara värde från livets början till dess slut, samt vara ett forum för en konstruktiv etisk dialog i frågor som rör människovärdet.

Arbetet vilar på *den kristna värdegrunden* att allt mänskligt liv är lika mycket värt från befruktning till en naturlig död och på *människovärdesprincipen*, idén om människans värde oberoende av personliga egenskaper och funktioner i samhället.

Verksamheten bedrivs genom tre grundläggande uppdrag: utbildning, opinionsbildning och rådgivning.

Organisationen är politiskt och religiöst obunden.

LÄS MER PÅ
MÄNNISKOVÄRDE.SE

DU ÄR VÄL MEDLEM?

LEDARE

Hej!

I maj röstade riksdagen med stor majoritet i en första omröstning för att abortska grundlagsskyddas. En andra omröstning sker efter valet. Det är oerhört sorgligt att abort ses som något så "viktigt" i vår kultur att det måste skyddas tillsammans med tryck- och yttrandefriheten. Ett samhälle där det pratas om alla människors lika värde. Alla. Utom för dom som befinner sig i sin mammas mage. Där vi alla en gång varit. Abort hör inte hemma i grundlagen! Läs mer om detta på sid. 3.

Parallellt med att införa abort i grundlagen föreslås även att nuvarande abortlag ska ändras. Bland annat ska medicinska aborter helt kunna utföras i hemmet. Man menar att komplikationer är sällsynta och att det därför inte spelar någon roll att båda pillren tas hemma. Dock kom

en stor studie ut 2025 som visar att komplikationer med abortpillret mifepriston är 22 gånger vanligare än vad man hittills gått ut med. Mer info på sid. 4.

I våras fick fallet Noelia Castellanos stor uppmärksamhet då hon beviljades dödshjälp på grund av mental ohälsa. Fallet är tragiskt men dock inte unikt. Fler och fler unga människor med mental ohälsa beviljas idag dödshjälp. En dödens kultur är inbyggd i de döds hjälpslagar som stiftas. Mer om detta på sid. 6.

Surrogatmödraskap leder till exploatering av kvinnor och gör barn till handelsvaror. Det uppfyller vuxnas behov på bekostnad av barnens. På sid. 7 kan du läsa om en dömd sexförbrytare som fick en son via surrogatavtal.

I september kommer vi starta vår prolife-utbildning

online igen för femte året. 16 avsnitt. Varje måndag fram till jul. Läs mer och anmäl dig via QR-kod på sid. 5!

Vi på Människovärde vill önska dig en fin sommar!

I människovärdets och livets tjänst.

Cecilia B. Klingberg
Ansvarig utgivare

PS. Tidigare nummer av tidningen hittar du på:
manniskovarde.se/tidning.

FÖLJ OSS PÅ
FACEBOOK,
INSTAGRAM,
TWITTER
& TIKTOK!

människovärde*

Tidning utgiven av föreningen Människovärde

Kontakt: Gunstavägen 23 • 74151 Uppsala
018-129300 • info@manniskovarde.se
www.manniskovarde.se

Ansvarig utgivare:
Cecilia B. Klingberg
cecilia@manniskovarde.se
Layout: DJESIGN
Utgåvor: 3 ggr/år

Människovärdes styrelse:
Emelie Rynningsjö, Per
Karlsson, Matilda Möller,
Cecilia B. Klingberg och
Brita Storlund

Gåvor till Människovärde:
Bankgiro: 5219-0238
Bankgiro (OCR): 5223-1198
Swish: 123-1471341

Abort hör inte hemma i grundlagen

Riksdagen har nu i den första av två omröstningar tagit ett steg för att abort ska ingå som en rättighet i grundlagen. Ledamöterna har således, i strid med juridiska experter och i många fall säkerligen i strid med det egna samvetet, öppnat dörren för att underminera grundlagens betydelse. I och med detta kan nämligen även andra ideologiska favoritfrågor komma att ingå i grundlagen. Krav på att grundlagsskydda public service har tidigare lyfts av Socialdemokraterna, och Miljöpartiet har krävt grundlagsskydd av juridiskt könsbyte.

Rätten till liv är den mest grundläggande av alla mänskliga rättigheter, medan varje abort leder till att ett ofött barn med ett helt nytt och eget DNA dör. Abort bör därför under inga omständigheter ingå i grundlagen. Barnkonventionen, som 2020 blev svensk lag, säger i inledningen att barnet på grund av sin fysiska och psykiska omognad har rätt till särskilt skydd och särskild omvårdnad, inklusive lämpligt rättsligt skydd, *både före och efter födseln*. Artikel 6 i Barnkonventionen säger dessutom att varje barn har en inneboende rätt till liv och att staterna i största möjliga mån har skyldighet att säkerställa barnets överlevnad och utveckling. Både Europakonventionen och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna erkänner vars och ens rätt till liv. Förutom det har Europadomstolen i

rättsfallet *A, B och C mot Irland* slagit fast att abort inte är en rättighet och att kvinnans rätt till privatliv måste vägas mot det ofödda barnets rättigheter. I rättsfallet *Oliver Brüstle mot Greenpeace* medger EU-domstolen det mänskliga embryots mänskliga värdighet. Inget av detta går ihop med abort som en grundlagsskyddad rättighet.

Argumenten i förslaget är tunna och övertygar inte. I förvånansvärt hög grad bygger de på aktivistiska floskler istället för fakta. Bland annat hävdar man att inskränkningar riskerar att leda till osäkra abortmetoder. Men i så fall är grundlagsskydd verkligen meningslöst eftersom förslaget samtidigt säger att detaljer fortsättningsvis ska styras av den vanliga abortlagen. Även utan grundlagsskydd kommer abortlagen således att finnas kvar med och sin nuvarande gräns på vecka 18 med Socialstyrelsens godkännande även senare.

I förslaget hävdas vidare att abort handlar om en frihetsfråga med avgörande betydelse för ett jämställt samhälle. Vi hävdar att abort istället är en attack på det genuint kvinnliga, nämligen gåvan att bära och föda barn. Och när så gott som hela västvärlden slår larm om alltför låga födelsetal vore det väl klokare med satsningar som gör att fler kvinnor kan välja att avstå från abort, i synnerhet eftersom en ny kana-

densisk studie från 2025 bekräftat att abort är en riskfaktor för mental ohälsa, missbruk och självmordsbeteende.

Förslaget lyfter också att "rätten" till abort helt förbjudits i "flera länder" men ger inte ett enda exempel på vilka dessa länder är. Abortlagarna har ju istället under de senaste åren liberaliserats, som i Danmark, Norge, Finland, Island, Irland, Frankrike, Storbritannien med flera. Av världens 193 länder har endast 21 totalförbud mot abort, dvs högst 11 procent.

Grundlagsskydd av abort är en Pando-ras ask som inte borde ha öppnats av landets riksdag. Den största besvikelsen har hittills riktats mot Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna, vilka tidigare stått för en abortrestriktiv hållning. Samtliga riksdagspartier bär dock ansvaret för detta och inte minst Liberalerna och Centerpartiet, vilka redan 2022 initierade tanken om grundlagsskydd av abort. Än är det emellertid inte för sent att rätta till. Inför den andra omröstningen efter höstens riksdagsval både önskar och förväntar vi oss att våra nya folkvalda röstar nej.

Brita Storlund, kommunikatör
Cecilia B. Klingberg, tillf. ordförande
Linda Steen, barnmorska
Matilda Möller, styrelseledamot
Per Karlsson, läkare
Tomas Seidal, överläkare

Hemaborter inte så riskfria som Tidöpartierna hävdar

I en debattartikel i SvD skriver företrädare för Tidöpartierna att abortlagen ska förändras så att medicinska aborter ska kunna utföras i hemmet. Hittills har det första abortpillret tagits på en vårdinrättning medan kvinnan har kunnat välja att ta det andra hemma. Debattörerna hävdar att komplikationer med abort är sällsynta och att det därför inte utgör någon skillnad om även det första pillret tas hemma. Vidare hävdar de att aborter ska kunna ske skyndsamt och att detta kommer att stärka kvinnors hälsa.

Även vid personliga besök kan det vara svårt för vårdpersonal att upptäcka om den abortsökande kvinnan är utsatt för tvång eller till och med trafficking, och med hemaborter minskar denna möjlighet ytterligare. Och hur kan man säkerställa att det sist och slutligen är rätt kvinna som tar abortpillren och att de inte är avsedda för någon annan? Kvinnor kan dessutom uppleva stark ambivalens inför en abort. Om de själva ska ansvara för vid vilken tidpunkt det första abortpillret tas, finns risk för att beslutet skjuts upp så att aborten sker senare än den rekommenderade abortgränsen.

Om abort ska ske skyndsamt ökar dessutom risken för att kvinnor fattar förhastade beslut och sedan tvingas leva med den ånger och förtvivlan som detta kan föra med sig. En väntetid på 1–3 dygn har visat sig leda till att fler kvinnor väljer att behålla sitt barn. Detta vore en positiv utveckling eftersom många nu slår larm om de alltför låga födelsetalen. För kvinnor som känt tveksamhet inför aborten har en obligatorisk väntetid också visat sig vara gynnsam för deras mentala hälsa, även i de fall där de ändå valde att göra abort.

Det aktivistiska språkbruket som används är osakligt. I regeringens pressmeddelande omnämns abort som ”abortvård” och abortpiller som ”läkemedel”. Man undrar om detta är ett medvetet val för att undvika att konfronteras med det uppenbara, nämligen att varje abort avslutar ett ofött barns liv. Detta gagnar ingen, utan leder istället till att kvinnan, och även pappan till barnet, är oförberedda på hur aborten kan komma att påverka dem på lång sikt. En stor kanadensisk studie från 2025 fann att abort var en riskfaktor för sjukhusinläggning på grund av mental ohälsa, missbruksproblematik och självmordsförsök bland kvinnor upp till 17 år efter aborten. En amerikansk studie från 2025 fann att komplikationer med det första abortpillret mifepriston förekom 22 gånger oftare än vad tillverkaren och den amerikanska läkemedelsmyndigheten hittills gått ut med.

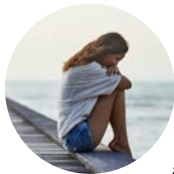
Om abort verkligen var en vanlig vårdinsats vore ett minimikrav att Tidö-

partierna specificerade vilken sjukdom aborten är tänkt att behandla. Men abort är inte vård eftersom en graviditet inte är en sjukdom. I Sverige behöver man inte uppge någon anledning till abort, men uppgifter från åtta delstater i USA har visat att en majoritet på 96 procent av alla aborter gjordes utan angiven orsak eller medicinsk anledning hos kvinnan eller barnet. Omkring 0,3 procent av aborterna handlade om att fortsatt graviditet kunde utgöra en fara för kvinnans liv. Aborter på grund av våldtäkt utgjorde 0,4 procent.

Förändringarna i abortlagen planeras träda i kraft från och med 1 januari 2027, men riskerar att försvaga kvinnors hälsa istället för att stärka den. Ofödda barn kan idag aborteras i samma vecka som ett för tidigt fött barn kan räddas till liv. En förändring av abortlagen hade snarare behövt handla om sänkt abortgräns.

MÄNNISKOVÄRDE

arbetar inom följande ämnesområden:

ABORT

Vi vill öka respekten för de ofödda barnen så att de ses som egna individer och omtalas som barn. Vi vill se en minskning av de höga aborttalen i Sverige och goda alternativ till abort. Vi vill arbeta för en nollvision för aborter, det vill säga för ett samhälle där ingen ska behöva genomgå en abort och där efterfrågan minskas.

DÖDSHJÄLP

Vi vill verka för rätten till liv och för att det nuvarande förbudet mot dödshjälp bevaras. Vi vill främja respekten för livet i alla faser och stödja initiativ för livshjälp istället för dödshjälp. Respekten för livet måste alltid vara det etiska rättesnöret i vården. Vårdens grundläggande etik är trots allt att aldrig skada, om möjligt bota, ofta lindra, alltid trösta.

FOSTERDIAGNOSTIK

Vi är positiva till fosterdiagnostik, men motsätter oss den fosterdiagnostik som används i syfte att utsortera ofödda barn med diagnoser och funktionsnedsättningar. Vi vill lyfta fram varje människas unika värde och arbeta för ett samhälle där alla människor är välkomna, oavsett egenskaper, funktionsnedsättningar och sjukdom.

SAMVETSFRIHET

Vi arbetar för rätten till samvetsfrihet inom vården i Sverige. Vårdpersonal skall inte behöva utsläcka en annan människas liv, varken genom abort eller dödshjälp. Samvetsfrihet är en mänsklig rättighet som slås fast i Europakonventionen och FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.

SURROGATMÖDRASKAP

Vi tar ställning mot all form av surrogatmödraskap eftersom det leder till exploatering av kvinnor och gör barn till beställningsbara objekt och handelsvaror. En människa skall inte kunna beställas, säljas eller köpas till något pris.

TIPS ATT BEMÖTA DE VANLIGASTE FRÅGORNA

Men kvinnan har väl rätt till sin kropp?

PROLIFE-UTBILDNING

16 avsnitt online. Måndagar.

START SEPTEMBER 2026

Mer info och anmälan:
manniskovarde.se/prolife-utbildning

manniskovärde

BLI MÅNADSGIVARE!

DÄR PODDAR FINNS

Även på: manniskovarde.se/podd och den kristna streamingtjänsten Keystory.

Unga människor med psykisk ohälsa beviljas dödshjälp

Spanska Noelia Castellanos fall fick stor uppmärksamhet runtom i världen. Hon var 25 år och trots att hon inte var döende beviljades hon eutanasi (läkaren injicerar det dödliga preparatet) på grund av mental ohälsa. Hon blev traumatiserad under barndomen och utsatt för en gruppvåldtäkt 2022 och efter det gjorde hon ett självmordsförsök genom att hoppa från femte våningen. Skadorna ledde till ett liv i rullstol men det har spridits klipp på henne där hon också lyckas ta sig fram med enbart kryckor. Pappans försök att via juridisk väg stoppa dödshjälpen misslyckades. Hans advokat, Polonia Castellanos, har i en intervju hävdad att Noelias organ redan var reserverade för andra patienter.

Noelias fall är tragiskt men dessvärre inte unikt för Spanien. Dödshjälp på grund av enbart psykiskt lidande har mer än fördubblats i Nederländerna under de senaste åren. Enligt tidningen *Mirror* hade man 88 fall 2020 och 2024 hade antalet ökat till 214 fall. En oproportionerligt hög andel av dessa är unga vuxna och även minderåriga

enligt en artikel som publicerades i tidskriften *Psychiatry Times* 2026. Nederländska Milou Verhoof var bara 17 år när hon dog genom eutanasi 2023. Hon hade blivit våldtagen som 13-åring och detta ledde till depression, PTSD, självskadebeteende och självmordsförsök. Hennes psykiater utförde eutanasin, och föräldrarna uppgav att de litade på hans bedömning om att Milou inte kunde fortsätta leva. En autistisk pojke i 16–18-årsåldern dog också genom eutanasi i Nederländerna.

Kanada har ännu inte legaliserat dödshjälp på grund av psykiskt lidande, men ett lagförslag finns som enligt psykiater Mark Komrad väntas träda i kraft i mars 2027. I december 2025 dog 26-åriga Kiano Vafaeian genom eutanasi (läkare injicerar ett dödligt preparat). Han hade diabetes och försämrad syn men var inte döende. Enligt hans familj var det depression som drev honom att söka dödshjälp. De hävdar att detta borde ha diskvalificerat honom från att få sin ansökan beviljad eftersom hans sinnenstämning växlade mycket. Familjen

fick beskedet om Kianos död först fyra dagar senare.

Jane Allen var en ung kvinna från delstaten Colorado i USA, där enbart assisterat självmord är lagligt (patienten tar det dödliga preparatet själv). Jane led av anorexi och sökte hjälp på en ätstörningsklinik 2018. När hennes tillstånd inte förbättrades diagnostiserades hon med kronisk anorexi och erbjöds då assisterat självmord. I ett mejl till sin pappa skrev hon att detta inte kändes som hennes eget val utan som ett tvång. Jane fick dödliga preparat utskrivna men pappan lyckades förhindra att hon tog dem. Hon avled dock 2024 på grund av anorexin.

De strikta kriterier för dödshjälp som marknadsförs till allmänheten av dödshjälpsförespråkare är bara fernissa. Dödshjälpslagar har en dödens kultur inbyggd i sig som kommer att leda till att lidande och sköra människor kvalificeras fast de inte är döende.

Dömd sexförbrytare fick son via surrogatavtal

I den amerikanska delstaten Pennsylvania dömdes en gymnasielärare 2016 för barnpornografibrott och sexuella övergrepp mot barn. Han hade under ett års tid skickat över 12 000 meddelanden med sexuellt innehåll till en 16-årig pojke, som också var hans elev. Förutom tre månaders fängelse förbjöds läraren att ha oövervakade kontakter med minderåriga, och han förbjöds också att bli adoptiv- eller familjehemsförälder. Genom ett kommersiellt surrogatavtal kunde han dock några år senare skaffa barn tillsammans med sin manlige partner.

Enligt en artikel i *The Sun* skapades fyra embryon åt paret via en anonym äggdonator, och surrogatmammans hittade de via den egna bekantskapskretsen. Surrogatmammans genomgick omfattande medicinsk och social utvärdering innan hon blev godkänd, medan någon motsvarande kontroll inte krävdes av

de beställande männen. Detta i ett land där det inte går att bli fotbollstränare för ett knattelag utan bakgrundskontroll.

För att bli godkänd som adoptiv- eller familjehemsförälder krävs intyg från brottsregister, intyg som styrker att man inte blivit dömd för barnmisshandling, och sociala myndigheter gör dessutom hembesök och intervjuer. Huvudfokus är barnets trygghet och det är barnet som är klienten. Vid surrogatmödraskap är det istället beställarna som är klienter och huvudfokus är inte barnet utan kontraktet mellan beställare och surrogatmamma. Delstater som Louisiana, Florida och South Carolina har genom lagstiftning visserligen försökt komma åt kryphål som gör att vem som helst med pengar kan ingå surrogatavtal, men dessa har visat sig vara otillräckliga. Och även om det har blivit vanligare att agenter erbjuder

bakgrundskontroller för beställare så är dessa enbart frivilliga. Dessutom är det möjligt att, liksom ovannämnda lärare, kringgå systemet och hitta en surrogatmamma privat.

2024 födde surrogatmammans en son åt de två männen. Han kommer att växa upp utan en mamma och utan att få veta vem den anonyma äggdonatorn är, hur hon ser ut, vilka egenskaper han ärvt från henne eller vilka eventuella ärftliga sjukdomar som finns i hennes släkt. Surrogatmödraskap fyller vuxnas behov på bekostnad av barnens och bör förbjudas oavsett om beställarna består av en mamma och en pappa, ett samkönat par eller ensamstående. Ett globalt förbud mot all form av surrogatmödraskap har 2025 också efterfrågats av FN:s särskilda rapportör om våld mot kvinnor och flickor.

En gripande film som handlar om Abby Johnson. Hon arbetade som chef för en abortklinik i USA under åtta år men bytte sida. Förutom att hon nu kämpar för ofödda barns rätt till liv, hjälper hon även personal som vill lämna abortindustrin att hitta nya karriärvägar. Filmen har svensk text och går att se både på vår hemsida och på HimlenTV7.

Filmen OPLANERAT

STÅ UPP FÖR MÄNNISKOVÄRDET!

♥ SWISHA 123-147 13 41 ♥

FÖRSÄKRAD VS FÖRTVIVLAD

Vi ser till att ert företag har rätt försäkring!
www.fkomp.com | 018-37 01 45

FÖRSÄKRINGS
kompetens

Försäkringskompetens är försäkringsförmedlare med stor erfarenhet inom företagsförsäkring och riskhantering